

РЕШЕНИЕ

№ 4696

гр. София, 08.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 44 състав,
в публично заседание на 21.06.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Владимирова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **3602** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/ във вр. чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.
Образувано е по жалба на В. К. П. от [населено място] срещу Решение № 1040-21-225/18.03.2022 г. на директора на ТП на НОИ – С. - град, с което е потвърдено Разпореждане № 214-00-17623-3/19.01.2022 г. на длъжностното лице по чл. 54ж, ал. 1 от КСО, с което му е отказано отпускане на парично обезщетение за безработица.

Твърди се, че оспореното решение е незаконосъобразно. Издадено е при неправилно позоваване от страна на административния орган на получен структуриран електронен документ /С./ Н006 от 10.01.2022 г., въз основа на който е обоснован и неправилен извод, че компетентна да прецени правото на обезщетение за безработица е държавата на последната заетост – Германия. В тази връзка се сочи, че мотивите за отказ за отпускане на ПОБ са изведени при неправилно тълкуване и прилагане на разпоредбите на Регламент /ЕО/ № 883е/2004 г. и Регламент № 987/2009 г. Основното възражение касае определянето на държавата на пребиваване на жалбоподателя, като същият твърди, че това е Република България. Иска се отмяна на акта, както и присъждане на направените разноски.

В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адв. М. и адв. С., които поддържат подадената жалба. Молят оспореното решение, ведно с потвърденото с него разпореждане, да бъдат отменени. Претендират разноски по делото.

Ответникът - директорът на ТП на НОИ-С.-град, чрез юрк. А., оспорва подадената

жалба. Моли същата да бъде отхвърлена като неоснователна. Претендира присъждането на юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Софийска градска прокуратура в съдебно заседание не се представлява и не изразява становище по жалбата.

Административен съд София – град, Трето отделение, 44 -ти състав, след като взе предвид наведените от страните доводи и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

От жалбоподателя е подадено Заявление вх. № 214-00-17623 от 21.12.2021 г. за отпускане на парично обезщетение за безработица на основание чл. 54а от КСО. Към него прилага заявление за удостоверяване на осигурителни периоди от друга държава-членка на ЕС със С. U002 (по образец), анкетна карта за Германия, копие от 20 броя документи, издадени от Германия и декларация относно определяне на пребиваване във връзка с прилагане на член 65, пар. 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004. В заявлението сочи, че е необходимо да бъдат удостоверени осигурителни периоди в Германия от 10.03.2020 г. до 30.11.2021 г. и от 13.05.2019 г. до 15.12.2019 г.

В декларацията, относно определяне на пребиваване във връзка с чл. 65, пар. 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 г., П. декларира, че последният му период на заетост в чужбина е от 13.05.2019 г. до 30.11.2021 г. в Германия, работил е като наето лице от работодател в Германия, като през периода на последната му заетост в чужбина, съпругата и децата му са живели в държавата по последна му заетост, а преобладаващата част от роднините му са живели в Република България. Също така П. декларира, че не притежава собствено жилище, преобладаващата част от социалните му контакти са в Република България и възнамерява да се установи трайно в Република България.

С разпореждане № 214-00-17623-1 от 05.01.2022 г., на основание чл. 54г. ал. 4 от КСО, е спряно производството по отпускане на ПОБ, до потвърждаване на осигурителни периоди и доход по законодателството на Германия.

На 10.01.2022 г. чрез Националното приложение за електронен обмен на социално осигурителна информация /ESSI/ между България и ЕС от ТП на НОИ - С. град е изпратен структуриран електронен документ U001 СВ- Искане за осигурително досие и С. U003 - Искане за информация за заплатата.

Предвид, попълнена от В. К. П. декларация относно определяне на пребиваването във връзка с прилагане на чл. 65, пар. 2 от Регламент ЕО 883/2004, чрез EESSI от ТП на НОИ - С. град на 06.01.2022 г. е изпратен структуриран електронен документ Н 005 - Искане за информация за пребиваване.

На 10.01.2022 г. чрез EESSI е получен структуриран електронен документ Н 006 - Отговор на искането за информация за пребиваване, в който е удостоверено, че Германия е държава по пребиваване на В. К. П..

На основание чл. 55 от АПК е постановено разпореждане № 214-00-17623-2/17.01.2022 г., с което е възобновено производството по заявление № 214-00-17623 от 21.12.2021 г. за отпускане на ПОБ, като мотив за възобновяването е получения чрез EESSI С. H006 от КИ на Германия, определящ Германия като държава на пребиваване.

Издадено е Разпореждане № 214-00-17623-3/19.01.2022 г. от ръководителя на осигуряването за безработица в ТП на НОИ-С. град, с което на основание чл. 54ж, ал. 1 и във връзка с чл. 11, § 3. буква "а" и чл. 65, пар. 2 от Регламент (ЕО) 883/2004 г. на

В. П. е отказано ПОБ по чл. 54а от КСО. Мотивът за постановения отказ е получения С. Н006, издаден компетентната осигурителна институция на Германия, определящ Германия като "държава на пребиваване" през периода на последната заетост. Посочено е, че съгласно разпоредбите на Регламент (ЕО) 883/2004 г., НОИ не е компетентната институция по отпускането на парично обезщетение за безработица.

Разпореждането е оспорено по административен ред, като от директора на ТП на НОИ-С. град е постановено Решение № 1040-21-225/18.03.2022 г., с което същото е потвърдено.

По делото са събрани и гласни доказателствени средства с разпита на свидетеля Р. К. О., при разпита на който са установени обстоятелства във връзка с обичайното пребиваване на жалбоподателя. Съдът кредитира показанията като логични, последователни, дадени от лице, незаинтересовано от изхода на делото.

Административен съд - София-град, Трето отделение, 44-ти състав, след преценка на събраните по делото доказателства поотделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

Жалбата е подадена в предвидения в чл. 118, ал. 1 от КСО 14 - дневен преклузивен срок, изхожда от надлежна страна – адресат на обжалвания административен акт, имаща правен интерес от обжалване, поради което се явява процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Оспореното решение е издадено от материално и териториално компетентен орган (арг. чл. 117 КСО). Спазена е предписаната от закона писмена форма, съдържащите по чл. 59, ал. 2 АПК, вкл. фактически и правни основания. В хода на административното производство не са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила.

Във връзка с преценката за правилно приложение на материалния закон, съдът констатира, че по делото няма спор по фактите, а спорът е правен и се свежда до определяне на това коя е компетентната държава по изплащането на парично обезщетение за безработица, след като последната заетост на жалбоподателя е била на територията на Германия. С оспорения акт решаващият орган приема, че държава на пребиваване е Германия, поради което и НОИ не е компетентната институция по отпускането на парично обезщетение за безработица. Жалбоподателят оспорва този извод, като твърди, че държавата на пребиваване му е Република България.

Настоящият състав намира тези възражения за основателни по следните съображения: Република България като държава-членка на ЕС е длъжна да прилага европейските правила за координация на системите за социална сигурност на държавите-членки на Съюза. Това са общите правила и принципи, които трябва да бъдат спазвани от всички национални органи, институции за социална сигурност и от съда, при прилагането на националните закони. Към настоящият момент тези общи правила и принципи се съдържат в Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29.04.2004 г. за координация на системите за социална сигурност, в сила от 01.05.2010 г., както и в Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16.09.2009 г. за установяване на процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 г.

Регламент (ЕО) № 883/2004 намира приложение към правилата за отпускане и определяне на посочените в чл. 3, § 1 обезщетения, обуславящи клоновете на социална сигурност, сред които са и обезщетенията за безработица (чл. 3, параграф 1,

б. "з"). Персоналният обхват на регламента е определен в разпоредбата на чл. 2, § 1, която предвижда, че настоящият регламент се прилага към граждани на държава-членка, лица без гражданство и бежанци, които пребивават в държава-членка, които са или са били подчинени на законодателството на една или повече държави-членки, както и към членовете на техните семейства и към преживелите ги лица.

Не е спорно по делото, че жалбоподателят е гражданин на Република България, т. е. на държава-членка на ЕС, поради което и е лице, спрямо което намира приложение Регламент (ЕО) № 883/2004.

Механизмът на координация на системите за социална сигурност, уреден в Регламент (ЕО) № 883/2004, включващ и обезщетенията за безработица, се основава на четири основни принципа: определяне на приложимото законодателство; равенство в третирането; сумиране на периоди на заетост, осигуряване или пребиваване и износ на обезщетения. В чл. 11, § 1 регламентът определя, че лицата, за които той се прилага, се подчиняват на законодателството само на една държава-членка и това законодателство се определя по реда, уреден в самия регламент. Общото правило за определяне на приложимото законодателство, валидно и по отношение на обезщетенията за безработица, е формулирано в чл. 11, § 3. В буква "а" от тази разпоредба е посочено правилото, касаещо наетите лица, какъвто е бил настоящият жалбоподател, и това правило гласи, че спрямо лице, осъществяващо дейност като наето или като самостоятелно заето лице в една държава-членка се прилага законодателството на тази държава членка. Специални правила, представляващи изключения от общия принцип, че държавата-членка по последна заетост като компетентна държава отговаря за предоставянето на обезщетения за безработица, са регламентирани в чл. 65 от Регламент (ЕО) № 883/2004.

Съгласно чл. 65, § 2 напълно безработно лице, което по време на последната си дейност като заето или като самостоятелно заето лице е пребивавало в държава-членка, различна от компетентната държава-членка и което продължава да пребивава в тази държава-членка или се върне в тази държава-членка, се поставя на разположение на службите по заетостта в държавата-членка по пребиваване. Без да се засяга член 64, напълно безработно лице може, като допълнителна мярка, да се постави на разположение на службите по заетостта в държавата-членка, в която то последно е осъществявало дейност като заето или като самостоятелно заето лице. Безработно лице, без да е пограничен работник, което не се върне в неговата държава-членка по пребиваване, се поставя на разположение на службите по заетостта на държавата-членка, чието законодателство за последно е било подчинено.

От своя страна чл. 65, § 5 от Регламент (ЕО) № 883/2004 предвижда, че: а) Безработното лице по първото и второто изречение на параграф 2 получава обезщетения в съответствие със законодателството на държавата-членка по пребиваване както ако спрямо него се е прилагало това законодателство по време на последната му дейност като заето или като самостоятелно заето лице. Тези обезщетения се предоставят от институцията по пребиваване. б) Въпреки това, работник, без да е пограничен работник, на когото са били отпускани обезщетения за сметка на компетентната институция на държавата-членка, на чието законодателство е бил подчинен при завръщането си в държавата-членка по пребиваване първо получава обезщетения в съответствие с член 64, като получаването на обезщетения в съответствие с буква а) се спира за периода през който той получава обезщетения

съгласно законодателството, на което последно е бил подчинен.

Във връзка с приложението на горесцитираните норми от съществено значение се явява определянето на две понятия – компетентна държава-членка и държава-членка по пребиваване. Относно първото понятие вече се посочи, че това по принцип е държавата, в която лицето осъществява дейност като наето лице. В конкретния случай това е Германия. В случаите на чл. 65, § 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 компетентна става държавата-членка по пребиваване. За определяне на държавата по пребиваване е необходимо на първо място да се изясни съдържанието на понятието пребиваване. Определение на това понятие е дадено в чл. 1, б. "й" от Регламент (ЕО) № 883/2004, където се посочва, че "пребиваване" означава мястото, където лицето обичайно пребивава, за разлика от понятието "престой", което регламентът определя като временно пребиваване (чл. 1, б. "к"). От своя страна правилата (елементите) за определяне на пребиваването са уредени в чл. 11 от Регламент (ЕО) № 987/2009 по прилагането на т. нар. основен регламент – Регламент (ЕО) № 883/2004. Съгласно разпоредбата на чл. 11 от Регламент (ЕО) № 987/2009 при различия в становищата на институциите на две или повече държави-членки относно определяне на пребиваването на лице, за което се прилага основният регламент, тези институции установяват с взаимно съгласие центъра на интересите на съответното лице въз основа на цялостна оценка на наличната и информацията относно релевантните факти, които може по целесъобразност да включват: а) продължителността и непрекъснатото пребиваване на територията на съответните държави-членки; б) положението на лицето, включително: i) естеството и специфичните характеристики на упражняваната дейност, по-специално мястото, където обичайно се упражнява тази дейност, постоянният характер на дейността и продължителността на всеки договор за заетост; ii) семейното положение и роднинските връзки на лицето; iii) упражняването на неплатена дейност; iv) когато става въпрос за студенти, източникът на техните доходи; v) жилищното положение на лицето, по-специално доколко е постоянен характерът му; vi) държавата-членка, в която се счита, че лицето пребивава за целите на данъчното облагане (§ 1).

Когато съобразяването на различните критерии, основаващи се на приложимите факти, посочени в параграф 1, не води до постигане на съгласие между съответните институции, намерението на лицето, което произтича от тези факти и обстоятелства, особено причините за преместването на лицето, се приемат за решаващи при определяне на действителното място на пребиваване на това лице (§ 2).

Съдът намира, че разпоредбата на чл. 11 от Регламент (ЕО) № 987/2009 урежда критериите, въз основа на които следва да се определи пребиваването на всяко едно лице и които следва да се приложат от всяка държава-членка по принцип при определяне на обичайното пребиваване на лицето. Целта на разпоредбата е уеднаквяването на критериите, въз основа на които държавите-членки определят мястото на обичайно пребиваване на едно лице.

В случая отразеното в С. Н006 от немската компетентна институция само по себе си не може да се приеме за безспорно установяване на държавата на пребиваване на жалбоподателя. Това е така поради факта, че в цитирания формуляр е налице единствено посочване на вписания адрес, на който жалбоподателят е бил регистриран за времето на престоя си в Германия, което е дало основание Германия да бъде определена като "държава на пребиваване". При липса на попълнени каквито и да е други данни в С. Н006 за положението на лицето –

естеството на упражняваната дейност, семейното положение, източници на доходи, жилищно положение и т. н. не би могло да се стигне до извод, че немската институция е извършила преценка за мястото на обичайно пребиваване на жалбоподателя съобразно правилата на чл. 11, § 1 от Регламент (ЕО) № 987/2009. От друга страна в хода на съдебното производство от жалбоподателя е представено удостоверение от 10.12.2021 г., видно от което адресната регистрация в Германия му е прекратена.

Също така следва да се отбележи, че в изготвения съвместно с държавите членки наръчник са изяснени понятията "обичайно пребиваване", "временно пребиваване" и "престой". В наръчника се разглеждат и специфичните критерии, които трябва да бъдат взети под внимание, за да се определи мястото на обичайно пребиваване на дадено лице, като например: семейното положение и роднинските връзки на лицето; продължителността и непрекъснатото пребиваване в съответната държава членка; състоянието на трудова заетост (по-специално мястото, където обичайно се упражнява съответната дейност, постоянният характер, както и продължителността на договора за работа); упражняването на неплатена дейност; в случай на студенти - източникът на доходите им; доколко постоянно е жилищното положение на лицето; държавата членка, в която лицето плаща данъци; причини за преместването; намеренията на лицето въз основа на всички обстоятелства и подкрепени с конкретни доказателства. При необходимост могат да се вземат предвид и други факти.

В случая не се спори от страните, че П. е упражнявал трудова дейност като наето лице в Германия за процесния период и извършването на тази дейност безспорно е налагало той да живее в тази държава. Въпреки това той се е завръщал в България, колкото му е било обективно възможно (при ползване на отпуск). Не е спорно, че семейството на жалбоподателя към момента на трудовата му заетост в Германия е включвало съпругата му и детето му, като останалите му близки роднини са живели в България, като в този смисъл са и показанията на св. Р. О.. В тази връзка следва да се посочи, че в съображение 9 от Решение № U2 от 12 юни 2009 година относно обхвата на член 65, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на правата на обезщетения за безработица на напълно безработни лица, които не са погранични работници и които по време на последната си дейност като заети или самостоятелно заети лица са пребивавали на територията на държава-членка, различна от компетентната държава-членка, се посочва следното: "Въпреки че понастоящем това е приемливо за пограничните работници и някои други категории работници, които също запазват близки отношения с държавата си на произход, то не би било приемливо, ако поради твърде широко тълкуване на понятието "пребиваване" се наложи приложното поле на член 65 от Регламент (ЕО) № 883/2004 да бъде разширено до всички лица, които осъществяват определена относително стабилна дейност като заети или самостоятелно заети лица в определена държава-членка и са оставили семействата си в държавата си на произход". Посоченото становище на Административната комисия за координация на системите за социална сигурност обаче не води автоматично до извод, че щом лицата имат относително стабилна (дългосрочна) заетост в

държава-членка, различна от държавата им по произход, то това изключва възможността последната да се явява и държава на пребиваване. Напротив, в т. 3 от диспозитива на това решение изрично е посочено, че за целите на прилагането на настоящото решение държавата на пребиваване се определя в съответствие с член 11 от Регламент (ЕО) № 987/2009. Това означава, че за всеки конкретен случай следва да се определи, доколко местоживеенето на роднините на лицето оказва влияние на центъра на жизнените му интереси. В случая макар жалбоподателят да е живял със семейството си в Германия е запазил много тесни връзки с България като негова държава на пребиваване, въпреки че е осъществявал трудова дейност на територията на друга държава-членка – Германия. Индиция за това е например факта, че жалбоподателят е сключил граждански брак не в Германия, а в България, видно от представеното удостоверение за граждански брак. От данните, съдържащи се в С. U002 е видно, че се касае за срочни правоотношения /първият – 7 месеца, а вторият от 10.03.2020 г. – 30.11.2021 г., което разколебава изводите за трайна отседналост и прехвърляне на центъра на жизнените интереси на жалбоподателя в държавата по заетост – Германия. Анализирани до тук правни норми от Регламент (ЕО) № 883/2004 и Регламент (ЕО) № 987/2009, съотнесени към установените по делото факти, сочи, че в конкретния случай мястото на обичайно пребиваване на жалбоподателя е България и са налице предпоставките за приложение на чл. 65, § 2 и § 5, буква а) от Регламент (ЕО) 883/2004.

Приложимото законодателство в настоящия казус е това на държавата-членка по обичайното местопребиваване на оспорвания, на която държава той е и гражданин, а именно - законодателството на Р България. Именно Република България се явява компетентна държава. Обезщетението за безработица, претендирано от В. П., правилно е било поискано именно по реда и при условията на действащото българско законодателство, в съответствие с приложимите европейски регламенти за това.

В този смисъл е и т. 3 от Решение № U3 от 12.06.2009 г. на Административната комисия за координация на системите за социална сигурност, съгласно която, ако при отсъствието на каквото и да е трудово-правно договорно отношение, дадено лице вече не поддържа никаква връзка с държавата-членка на заетост (например понеже трудово-правното договорно отношение вече е прекратено или срокът му е изтекъл), то се разглежда като напълно безработно в съответствие с член 65, параграф 2 от посочения регламент, а обезщетенията се предоставят от институцията по местопребиваване.

Ето защо и по изложените съображения, съдът намира, че оспореното Решение на Директора на ТП на НОИ – С. -град и потвърденото с него разпореждане са неправилни, като постановени в нарушение на закона, и следва да бъдат отменени. Доколкото естеството на акта не позволява делото да се реши по същество, същото следва да се върне като преписка на длъжностното лице по чл. 54ж, ал. 1 от КСО за ново произнасяне по заявлението на В. П. при съобразяване с мотивите на настоящото решение.

С оглед изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК в полза на жалбоподателя следва да бъдат присъдени разноси по делото в размер на

310 лева, от които 10 лева държавна такса и 300 лв. – адвокатско възнаграждение. Съдът намира за неоснователно възражението на ответника по чл. 78, ал. 5 от ГПК, тъй като претендираният адвокатски хонорар е под минимума по чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/2004 г. за минималните адвокатски възнаграждения.

Водим от горното и на основание чл. 118, ал. 2 от КСО във вр. с чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен съд София – град, Трето отделение, 44 -ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 1040-21-225/18.03.2022 г. на директора на ТП на НОИ – С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № 214-00-17623-3/19.01.2022 г. на длъжностното лице по чл. 54ж, ал. 1 от КСО.

ВРЪЩА преписката на длъжностното лице по чл. 54ж, ал. 1 от КСО при ТП на НОИ – С.-град за ново произнасяне по Заявление вх. № 214-00-17623 от 21.12.2021 г. на В. К. П., съобразно дадените от съда задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА ТП на НОИ - С.-град да заплати на В. К. П., ЕГН – [ЕГН], с адрес: [населено място], [жк], [жилищен адрес] сумата от 310. 00 лева - разноски по делото.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване съгласно чл. 119, вр. чл. 117, ал. 1, т. 2, б. "б" от КСО.

СЪДИЯ: